

VERBUM

Miesięcznik parafii pw. Wniebowzięcia N.M.P. w Zagórz

numer 3(39)/2007

25 marca 2007 r.

Z Maryją wypełniając wolę Ojca

Święto Zwiastowania w tym roku ma w naszej parafii wymiar niepowtarzalny — oto nie tylko czcimy w odpustową uroczystość Maryję obecną w zagórskiej świątyni w obrazie Zwiastowania właśnie — ale przecież z każdym dniem i tygodniem bliżsi jesteśmy uroczystej Koronacji obrazu Matki Nowego Życia. Od sześciu miesięcy rozważamy

tajemnice związane z tą sceną, spotykając się w pierwsze soboty miesiąca na nabożeństwach dziewięciomiesięcznej nowenny. Właśnie w momencie Zwiastowania otwarcie Maryi na Słowo Boga i zgoda na pełnienie Jego woli nabiera szczególnego charakteru. Oto przed nami Niedziela Palmowa, a za dwa tygodnie już Święta Wielkanocne, poprzedzone

Sandro Botticelli, Zwiastowanie namalowane dla kościoła Santa Maria Magdalena de'Pazzi, ok. 1490; obecnie w Galerii Uffizi we Florencji

Triduum Paschalnym. Zaufanie Maryi obejmuje zatem nie tylko moment Zwiastowania, ale też tragiczne chwile Wielkiego Piątku, nie wyklucza wcale wątpliwości, lęku rozpaczy i dramatu. Zawsze jednak pozostaje pełnym pokory „Fiat” — i Maryja się nie zawodzi — po tragedii Pasji przychodzi radość Wielkanocnego poranka. A dzięki świadomej zgodzie Maryi — zgodzie na to wszystko, co przyniesie Jej Boża Wola — Odwieczne Słowo mogło stać się ciałem, mogło dokonać się nasze zbawienie. „Gdyby Chrystus nie Zmartwychwstał, próżna by była nasza wiara” — pisał św. Paweł. A gdyby Maryja nie zaufała Bogu, Syn Boży nie mógłby się narodzić, odkupienie człowieka musiałby przybrać zapewne inną postać. Bóg niczego nie narzucał, pozostawił decyzję młodej dziewczeczce z Nazaretu, poprzez Anioła udzielał odpowiedzi na Jej pytania, nie zlekceważył wątpliwości i rozterek. Dokładnie tak samo pragnie rozmawiać z nami — musimy tylko — jak Maryja — pełnić wolę Boga, przypatrując się naszemu powołaniu, starać się odczytać to, co Bóg do nas mówi i czego od nas pragnie. Do tego trzeba jednak ciszy, skupienia i modlitwy. Wykorzystajmy te dni, które dzielą nas od radosnych Świąt Wielkanocnych, by spróbować tak właśnie wsłuchać się w słowa, które Bóg do nas kieruje.

J.K.

Palmowa

Trzykroć szablącą cięta, w gwiezdnej aureoli,
Dumna cicha twarz Marii na złotym obrazie,
Ciemna jak świeża skiba rozoranej roli.

Przed Nią las ziół przyleśnych i wiosenne bazy:
Palmy kwietne. (Takimi Jej syna przed męką
witał lud Jeruzalem w radosnej ekstazie).

Co wiosna, z drzew zbudzonych zbożną rwane ręką,
Świącą przed Nią te dawne, boleściwe palmy
Co wiosną płyną ku Niej radosną podzięką

Korne, męki Jej Syna czekające psalmy.

Bronisława Ostrowska

*Księdzu Proboszczowi Józefowi Kasiakowi
i Księdzu Wikariuszowi Józefowi Hawro
z okazji imienin składamy najserdeczniejsze życzenia
wielu Łask Bożych, zdrowia,
sił i wytrwałości w kapłańskim posługiwaniu.*

Rozmyślajmy wierni chrześcijanie!

Czas Wielkiego Postu szybko przemija. Już IV Niedziela Wiekopostna za nami. W tych dniach zaś, w Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, obchodzimy odpust parafialny. Od 2004 roku jest to też Narodowy Dzień Życia — święto uchwalone przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Z woli Parlamentarzystów zatem, dzień 24 marca ma co roku skłaniać nas do refleksji nad odpowiedzialnością za ochronę życia i budowanie dla niego szacunku. Nie jest moją intencją nawiązywanie do uwarunkowań i często niejasnych intencji politycznych, a także do całego medialnego szumu, który atakuje nas każdego dnia. Dla chrześcijanina jest to głos świata. Dla człowieka wierzącego — ucznia Chrystusa, najważniejsze nie są słowa ludzkie, ale słowo Boga. Jakże bolesne są to fakty, kiedy okazuje się, że w kraju, o którym mówi się, iż jest w 90% wierzący, tak wielu ludzi mówi NIE życiu. Mało tego — wielu ludzi mówi bardzo wyraźnie, że są katolikami i to praktykującymi, ale uważają, iż są różne uwarunkowania, które wykluczają pełną obronę życia. Trzeba w tym miejscu zapytać: Jaka tak naprawdę jest nasza wiara? Czy my przyjmujemy prawdy Boże, czy też zaczynamy siebie stawiać w miejsce Boga i mówić, co jest dobre, a co złe. Kiedy siebie stawiamy w miejscu Boga, to już nie jest wiara w „Boga Ojca Wszechmogącego”, ale nasza prywatna wiara, nasza prywatna religia.

W naszej wierze są pewne sprawy, o których nie możemy dyskutować i ich przegłosowywać. Takimi prawdami są Boże Przykazania. Dekalog który ustanowił Bóg i tylko On, gdyby chciał, mógłby go zmienić! Przypominał o tym nasz wielki rodak, Jan Paweł II, w czasie pielgrzymki do Ojczyzny w 1991 roku, w homilii wygłoszonej w Radomiu:

„Darujcie, drodzy bracia i siostry, że pójde jeszcze dalej. Do tego cmentarzyska ofiar ludzkiego okrucieństwa w naszym stuleciu dołącza się inny jeszcze wielki cmentarz: cmentarz nienarodzonych, cmentarz bezbronnych, których twarzy nie poznała nawet własna matka, godząc się lub ulegając presji, aby zabrano im życie, zanim jeszcze się narodzą. A przecież już miały to życie, już były poczęte, rozwijały się pod sercem swych matek, nie przeczuwając śmiertelnego zagro-

żenia. (...) Zauważmy jeszcze, że przykazanie: „Nie zabijaj” zawiera w sobie nie tylko zakaz. Ono wzywa nas do określonych postaw i zachowań pozytywnych. Nie zabijaj, ale raczej chroń życie, chroń zdrowie i szanuj godność ludzką każdego człowieka, niezależnie od jego rasy czy religii, od poziomu inteligencji, stopnia świadomości czy wieku, zdrowia czy choroby. Nie zabijaj, ale raczej przyjmij drugiego człowieka jako dar Boży — zwłaszcza jeśli jest to twoje własne dziecko. Nie zabijaj, ale raczej staraj się pomóc swoim bliźnim, aby z radością przyjęli swoje dziecko, które — po ludzku biorąc — uważają, że pojawiło się nie w porę”.

Weźmy sobie głęboko do serca te słowa Syna naszej Ziemi — Papieża Polaka. Można pytać: Dlaczego należy bronić życie? Odpowiedź jest prosta: bo życie to największy dar i łączy się on z niepowtarzalną godnością człowieka. Człowiek jedynie został stworzony na obraz i podobieństwo Stwórcy. Tylko Bóg daje nam życie i tylko On może człowiekowi życie odebrać.

Jezus Chrystus, Syn Boży, przyjął ludzkie życie i stał się człowiekiem. Przez swoje wcielenie utożsamia się z każdym z nas. „Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”.

To dla nas i dla naszego życia wiecznego oddał swoje życie na drzewie krzyża. Taką cenę zapłacił za nasze życie, a my niweczymy Jego przelaną Krew. On umarł, by każdy mógł żyć. Nie zabijaj człowieka, za którego umarł Chrystus!

My należymy do Maryi, żyjemy pod Jej Sercem! Wpatrujemy się w Jej Ikonę, na której przyjmuje Ona życie. Tego Życia będzie bronić, uciekając wraz z Józefem do Egiptu. My pragniemy koronować Jej wizerunek. Potrzeba jednak jeszcze bardziej, byśmy to duchowe oblicze Maryi odbijali w naszych sercach. Brońmy życia! Módlmy się za każde nowe poczęte życie, by było przyjęte z miłością! Dokonujmy duchowej adopcji dziecka poczętego! Mówmy głośno, że życie to rzecz święta i tylko Bóg ma prawo je odebrać, bo tylko Bóg potrafi człowiekowi dać życie! Matko Nowego Życia wspieraj nas!

ks. Józef Hawro

Szósty dzień Nowenny przed uroczystą Koronacją

3 marca zebraliśmy się już po raz szósty w naszym parafialnym kościele, by kontynuować nowennę przed uroczystą Koronacją obrazu Matki Boskiej Zagórskiej.

Przygotowania do tego wyjątkowego dnia — zarówno duchowe, jak i organizacyjne, stają się coraz bardziej intensywne. Ustalany jest program uroczystości, trwają prace porządkowe, dobiega końca przygotowanie koron, działa Komitet Organizacyjny. W tym natłoku spraw nie można jednak zapominać o przeżyciu modlitewnym i dlatego tak ważne są spotkania dziewięciomiesięcznej nowenny.

W marcowym dniu nowenny przybył do Zagórza ks. dr Wacław Siwak, autor teologicznego uzasadnienia tytułu Matki Bożej Zagórskiej — Matki Nowego Życia (pisaliśmy o tym już w „Verbum”, ukazał się też artykuł w „Niedzieli”). Atmosfera jak zwykle była bardzo uroczysta, modliliśmy się wspólnie i zanosiliśmy prośby do Matki Bożej Zagórskiej.

W kazaniu ks. Siwak podkreślał fakt, iż jednym z bardzo charakterystycznych rysów naszej pobożności jest maryjność — wielka cześć oddawana Matce Najświętszej. My także wpisujemy się w wielowiekowy kult oddawany Maryi w tej właśnie świątyni, którą możemy bez przesady nazwać sanktuarium. To Bóg decyduje, że z jakimś miejscem wiąże silniej Swoją łaskę. Może też posługiwać się jakimś przedmiotem — np. wizerunkiem — aby podkreślać Swoją obecność. Ks. Siwak przypomniał również, że cześć dla obrazów Matki Bożej to bardzo stara praktyka, a niektóre wizerunki, szczególnie czczone, chcemy wyróżnić specjalnie, właśnie poprzez koronację. Matka Boska Zagórska ukoronowana zostanie pod tytułem Matka Nowego Życia — to miano zostało bardzo trafnie dobrane do samego obrazu, ale też bardzo dobrze wpisuje się w teologię maryjną. Matka Nowego Życia to Matka Życia — czyli Boga. My jesteśmy tylko obdarowani życiem, żyjemy z Jego łaski, natomiast samym życiem jest Bóg. Nowe życie to także Boża łaska, to życie w wymiarze nadprzyrodzonym — Maryja wyprasza łaski, opiekuje się nami, rozlata nad nami swoją opiekę — jest Matką nowego życia, które rodzi się w nas w Sakramencie Chrztu, po macierzyńsku o to życie się troszczy. Nowe życie to także życie według wskazań Ewangelii — Maryja jest wzorem, jak kochać Jezusa, jak go czcić i jak żyć według Jego przykazań. Nowe życie to także życie prawdziwe w chwale nieba, pełne wiecznej szczęśliwości. Mówimy o Maryi, że jest Eschatologiczną Ikoną Kościoła — czyli raduje

się chwałą w niebie w pełni swego człowieczeństwa — osiągnęła już stan, do którego cały Kościół zdąża.

Po przypomnieniu tych aspektów tytułu Matki Bożej Zagórskiej, ks. Siwak przybliżył nam trzy główne podstawy kultu maryjnego.

Matkę Najświętszą czcimy przede wszystkim z racji Jej wielkiej Godności — Matki Boga. Drugi motyw to wielka wdzięczność dla Niej, za to, że zgadzając się na przyjęcie Chrystusa przyczyniła się do naszego zbawienia. Czcimy też Maryję ze względu na wielką miłość do Niej — bo jest Ona naszą Matką i mamy nadzieję, że również nami się opiekuje. Bóg do dzieła zbawienia potrzebował naszej małości, słabości, naszego człowieczeństwa — to wszystko dała Mu Maryja poprzez swą ludzką naturę, dając jakby podstawę do zbawienia człowieka. W tej ludzkiej naturze narodził się Syn Boży. Matka Syna Bożego to największa godność, jakiej może dostąpić człowiek. Maryja otrzymała tak wielkie łaski i tak wielkie dobra, że nikt nie jest w stanie ich pojąć. Dlatego jest osobą wyniesioną ponad wszystkich i nikt jej nie dorównuje.

Udział Maryi w naszym zbawieniu rozpoczyna się w Nazarecie — w scenie, którą przedstawia zagórski obraz. W momencie, kiedy wypowiada słowa „Niech mi się stanie”. Maryja, poprzez swoje „Fiat”, jest uczestniczką zbawienia człowieka.

Maryja jest także Matką wszystkich ludzi — moment Zwiastowania to chwila, kiedy zaistniało Macierzyństwo Maryi wobec nas, a w uroczysty sposób Jezus ogłosił ten fakt wtedy, gdy umierał na krzyżu — gdy powiedział do św. Jana — „Oto Matka twoja”. Maryja się nami opiekuje, pomaga swoim orędownictwem, my w to wierzymy — nadawane Maryi tytuły świadczą też o tym, że tak właśnie kształtuje się nasze przekonanie i miłość w Jej Matczyną pomoc. Ks. Siwak zakończył kazanie słowami: „Czcijmy Maryję, kochajmy, prosimy Ją, a ona na pewno, jako Matka troszcząca się o nasze życie, będzie okazywała tę miłość w każdym dniu”.

Dzięki tym głębokim treściom mogliśmy poszerzyć naszą wiedzę z zakresu mariologii, w której ks. Wacław Siwak jest specjalistą.

Już teraz zapraszamy Wszystkich czcicieli Maryi na kolejne spotkanie Nowenny — tym razem, ze względu na Święta Wielkanocne, wyjątkowo w drugą sobotę kwietnia (14.04.2007). Nabożeństwo rozpocznie się już zgodnie z letnim porządkiem Mszy Świętych o godzinie 18.00.

J.K.

Uroczystość Świętego Kazimierza

Gimnazjum Nr 1 w Zagórzcu istnieje od 1999 roku, kieruje nim p. dyr Ewa Chomiszczak. Skupia młodzież z Zagórzca, Poraża,

Angelika Bańczak oraz Dominika Hołowaty. Gimnazjaliści mieli też okazję pochwalić się swoimi talentami, biorąc udział w konkur-

go czuwającego nad naszą szkołą. Nagrodzeni w tym konkursie to m.in. Sabina Bendza, Wioletta Grega, Katarzyna Stach, Aleksandra Ogarek, Łukasz Mogilany. Miłym zaskoczeniem dla organizatorów było zainteresowanie uczniów konkursem literackim. Wielu gimnazjalistów podjęło próbę napisania wiersza, opowiadania czy rozprawki na temat: „Czy Święty Kazimierz, żyjący prawie pół tysiąca lat temu, może być wzorem do naśladowania”. Pośród wyróżnionych znaleźli się: Ewelina Wolańska, Marlena Stach, Anna Cyran, Justyna Piszko, Łukasz Marszałek i Anna Bryndza (jeden z tekstów publikujemy poniżej). Wszystkie konkursy zostały podsumowane na uroczystym apelu w Dniu Patrona, a zwycięzcy otrzymali drobne nagrody rzeczowe i książkowe.

Poczet sztandarowy Gimnazjum Nr 1

Morochowa i Mokrego. Warto podkreślić, że uczący się tu gimnazjaliści to wyznawcy trzech religii: rzymskokatolickiej, greckokatolickiej i prawosławnej. Oprócz popularnych zachodnioeuropejskich języków obcych, wprowadzony jest także, jako nadobowiązkowy, język ukraiński.

Od 2004 roku nasza szkoła, podobnie jak Szkoła Podstawowa Nr 1 w Zagórzcu, nosi imię św. Kazimierza. Dzień 4 marca jest zatem obchodzony jako Święto Szkoły. W tym roku uroczystości odbyły się w poniedziałek, 5 marca. Już dużo wcześniej w szkole wyczuwana była przedświąteczna atmosfera. Uczniowie klas pierwszych poznawali życiorys św. Kazimierza, patrona Litwy i młodzieży. Zorganizowany został konkurs historyczny pod tytułem „Święty Kazimierz i jego epoka”, w którym uczestniczyło 40 uczniów. Największą wiedzą wykazały się: Natalia Płoska,

sie plastycznym. Zgłoszono około 30 prac, które znalazły się na wystawie szkolnej. Można tam obejrzyć

W uroczystym świątecznym dniu cała szkolna społeczność miała okazję obejrzenia refleksyjnego montażu słowno-muzycznego, zaty-

Mszę Świętą celebrują ks. Probosz Józef Kasiak i ks. Katecheta Paweł Filip

portrety świętego, ilustracje przedstawiające wydarzenia związane z patronem, a także wizję święte-

tułowanego „W poszukiwaniu wartości”, przygotowanego przez zespół

Dokończenie na s. 5.

Dokończenie ze s. 4.

teatralny. Padały mocne słowa, nie-jeden ze słuchaczy starszych (nauczycieli) i młodszych (uczniów) ocierał łzy wzruszenia, odkrywał na nowo sens życia, odczuł przemianę duchową. Obchody Dnia Patrona zakończyły się Mszą Świętą w kościele parafialnym.

Jeszcze nie przebrzmiały echa tej uroczystości, a już myślimy, w jaki sposób zorganizować z pożytkiem rekolekcje wielkopostne, które odbędą się w dniach 21–23 marca. Na pewno czas ten należy wykorzystać, by przygotować duchowo naszą młodzież do uroczystości koronacyjnych.

Czas w szkole biegnie bardzo szybko, ogrom zadań do zrealizowania wymaga wyjątkowej pracy uczniów i nauczycieli. Przygotowanie do egzaminów zewnętrznych i konkursów przedmiotowych jest działaniem priorytetowym. Nasi uczniowie w bieżącym roku zakwalifikowali się do konkursów wojewódzkich z biologii i historii. Szkoła zazna-czyła także swój udział w konkuren-cjach sportowych.

Uczniowie brali udział w Liturgii

Mamy wielką ufność w Św. Kazimierzu, naszym patronie i Maryi — Matce Nowego Życia, że obdarzą naszą społeczność szkolną łaskami, pomogą w realizacji trudnych zadań dydaktyczno-wychowawczych, których miernikiem jest nie tylko ilość punktów otrzymywana na egzaminie końcowym przez naszych uczniów, ale także jakość człowieczeństwa zakorzeniona w naszych wychowankach.

Wychowawcy

Hymn do Świętego Kazimierza

Kazimierzu nasz patronie, stoisz w swej złotej koronie
I modlisz się w zaciszu kościoła do niosącego pokój anioła

Swe życie ludziom oddałeś, z wszelkich dóbr zrezygnowałeś,
By chociaż na jednej twarzy pojawił się uśmiech.

Szczególną miłością Maryję obdarzyłeś i los swój Jej powierzyłeś.
W modlitwie z nią rozmawiałeś i psalmami pozdrowiałeś.

Chrystus był dla Ciebie życia przykładem,
Każdego dnia podążałeś Jego śladem.

Dobroć Twa, miłość do Boga i bliźniego,
Powinna być wzorem dla człowieka każdego.

Święty Kazimierzu, który jesteś w niebie,

Ja wnoszę swe modły do Ciebie i proszę,
Byś polską młodzież miał zawsze w opiece, bo tyle zła jest na tym świecie

Anna Cyran

Warto przeczytać

Ks. Jan Twardowski, *Autobiografia. Myśli nie tylko o sobie, t. 1, Smak dzieciństwa 1915–1959*, Kraków 2006

Tę książkę naprawdę warto przeczytać. To piękna opowieść o życiu Księdza-Poety, napisana prostym, jasnym językiem, przemawiająca skromnością i pokorą. To „opowieść pozwalająca zrozumieć fenomen człowieka, który, nie zabiegając o to, stał się autorytetem, przewodnikiem, świadkiem Ewangelii, słuchanym i czytanim przez przedstawicieli wielu pokoleń. (...) Każdym niemal słowem *Autobiografii* ksiądz daje wspaniałą lekcję miłości, wdzięczności i pogody życia” — pisze Aleksandra Iwanowska, długoletnia współpracowniczka księdza Twardowskiego, autorka posłowia i opracowania jego autobiografii.

Od 22 marca w sprzedaży drugi tom — *Czas coraz przędniejszy 1959–2006*.

„Pamiętam, że jeszcze kiedy byłem dzieckiem, słyszałem nieraz powtarzane naokoło zdanie: »Polacy mają różne nieszczęścia, kłopoty. Spadają na nich różne beznadziejne sytuacje, ale mają Matkę Najświętszą, która im zawsze pomoże«. Z modlitwą *Pod Twoją obronę* zawsze kojarzy mi się moja matka. Kiedy miałem zdawać do gimnazjum, wiedziałem, że egzamin będzie trudny. Zdawałem do gimnazjum państwowego, tańszego. Mało było gimnazjów państwowych, a wielu chętnych. Przed moim wyjściem z domu na egzamin mamusia powiedziała: »Mów *Pod Twoją obronę*«. W tej modlitwie jest instynkt dziecka — bardzo prawdziwego uciekania się pod obronę Matki”.

(Fragment pierwszego tomu)

300 lat Gorzkich Żali

„Gorzkie żale przybywajcie, serca nasze przenikajcie” — śpiewamy w wielkopostne niedzielne popołudnia, rozważając kolejne momenty Chrystusowej Męki. Czy jednak mamy świadomość, że te same słowa, w tym samym nabożeństwie, powtarzają już kolejne pokolenia wiernych od ponad 300 lat? To właśnie w 1707 roku, w pierwszą niedzielę Wielkiego Postu, w kościele pw. Świętego Krzyża w Warszawie, po raz pierwszy w tym właśnie kształcie odprawione zostało nabożeństwo Gorzkich Żali. Autorem, redaktorem i wydawcą tekstu był najprawdopodobniej ks. Wawrzyniec Stanisław Benik (1674–1720), zakonnik ze zgromadzenia Księża Misjonarzy, którzy prowadzili już wówczas tę parafię. Na powstanie nabożeństwo miało również wpływ Arcybractwo św. Rocha, którego protektorem był właśnie ks. Wawrzyniec Benik. Ogłoszone drukiem teksty Gorzkich Żali miały zdecydowanie barokowy tytuł: *Snopek Myrry z Ogroda Gethsemańskiego albo żalodne Gorzkiej Męki Syna Bożego (...) rozpa miętywanie*.

Gorzkie Żale wywodzą się z nabożeństw i misteriów o tematyce pasyjnej, bardzo popularnych w średniowiecznej Europie. Bezpośrednim zaś powodem przygotowania tego tekstu była chęć umożliwienia wiernym — w większości nie znającym łaciny — głębszego włączenia się w modlitewne przeżywanie tajemnicy Męki Pańskiej.

Nabożeństwo bardzo szybko zyskało określony, niezmienny do dzisiaj kształt. Na początku następuje wystawienie Najświętszego Sakramentu, następnie śpiew pieśni, kazanie pasyjne, odśpiewanie *Któryś za nas cierpiał rany*, Suplikacje, błogosławieństwo oraz ewentualnie ucałowanie relikwii Krzyża Świętego. Kazania pasyjne głosił najczęściej jeden kaznodzieja. W kościele Świętego Krzyża w Warszawie od kilku lat zaproszenia do wygłoszenia tych kazań przyjmują wybitni polscy hierarchowie — w tym roku np. biskup warszawsko-praski abp Sławoj Leszek Głódź. Nabożeństwo Gorzkich Żali odpowiada strukturze dawnej Jutrznii. Po tzw. „pobudce” następują trzy części rozważań Męki Pańskiej — każda rozpoczyna się od zapowiedzi (intencji), po której następuje hymn i dwie pieśni (*Lament duszy nad cierpiącym Jezusem*, śpiewany jak litanie oraz *Rozmowa duszy z żalodną Matką nad Synem swym bolejącą*), powstałe w oparciu o łacińskie hymny brewiarzowe oraz staropolskie pieśni wielkanocne.

Gorzkie Żale bardzo szybko zyskały sobie wielką popularność, śpiewano je nie tylko w Polsce, ale także w sąsiednich krajach, zostały przetłumaczone na

języki obce, dzięki Księżom Misjonarzom trafiło na Ukrainę i do Chin. Na popularyzację nabożeństwa wpłynął też fakt, iż Księża Misjonarze, tak ściśle związani z jego powstaniem, byli w XVIII wieku bardzo prężnie rozwijającym się zgromadzeniem. Przybyli do Warszawy w 1651 roku, dzięki staraniom królowej Ludwiki Marii Gonzagi, a w XVIII wieku mieli już 21 placówek w całej Rzeczypospolitej. Prowadzili parafie, organizowali misje ludowe, prowadzili też seminaria (około 30 placówek w najważniejszych ośrodkach ówczesnej Rzeczypospolitej). Księża, którzy kształcili się w seminariach, wprowadzali potem

Josse Lieferinxe, Kalwaria, ok. 1500–1503

nabożeństwo Gorzkich Żali w swoich parafiach. Papież Pius XI w 1933 roku przyznał odpust za odprawienie nabożeństwa Gorzkich Żali — przebywając jeszcze jako nuncjusz apostolski w Warszawie zachwycił się tą modlitwą.

Tekst Gorzkich Żali pozostał właściwie niezmienny — stąd tyle archaicznych form i wyrazów. Zmieniała się za to melodia. Dziś najczęściej wykonywana jest wersja powstała w 1934 roku, której autorem był również zakonnik ze zgromadzenia Misjonarzy — ks. Wendelin Świerczek.

Dokończenie na s. 8.

Z okazji rocznicy powstania nabożeństwa, na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyło się dwudniowe sympozjum (7–8 marca) pod patronatem honorowym Jego Eminencji ks. kard. Józefa Glempa, rektora UKSW ks. prof. dr hab. Ryszarda Rumianka, Wizytatora Polskiej Prowincji Zgromadzenia Misji, ks. dra Arkadiusza Zakręta i Proboszcza parafii św. Krzyża — ks. dra Marka Białkowskiego.

W prezentowanych referatach poruszano różne tematy związane zarówno z historią nabożeństwa, jak też z jego treściami teologicznymi, tekstem i muzyką. Prelegenci mówili m.in. o roli zgromadzenia Księża Misjonarzy w propagowaniu nabożeństwa, o jego maryjnym aspekcie, obecnej w Gorzkich Żalach mistyce pasyjnej, a także o miejscu Gorzkich Żali w polskiej literaturze religijnej. Na zakończenie sympozjum w bazylice Świętego Krzyża w Warszawie odprawio-

na została Msza Święta Jubileuszowa, której przewodniczył ks. kard. Józef Glemp. Kazanie wygłosił ks. dr Kryspin Banko, Rektor Instytutu Teologicznego Księża Misjonarzy w Krakowie. Po Mszy Świętej zgromadzeni wysłuchali oratoryjnego wykonania Gorzkich Żali, przygotowanego przez Chór Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego.

J.K.

Bractwo Miłosierdzia św. Rocha

Bractwo św. Rocha, którego pierwotnym celem było grzebanie porzuconych zmarłych, zostało założone w 1598 roku. W Warszawie zorganizowali je Księża Misjonarze do opieki nad szpitalem św. Rocha, a także w celu wspólnego oddawania czci Bogu, poprzez modlitwy, procesje i śpiewy. W okresie Wielkiego Postu Bractwo organizowało rozbudowane nabożeństwa pasyjne.

Zagórskie korzenie Prof. Juliana Krzyżanowskiego

W maju bieżącego roku minie 30. rocznica odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej Julianowi Krzyżanowskiemu na budynku szkoły w Bukowsku, odsłonięcia pomnika i nadania szkole imienia tego wielkiego literaturoznawcy, który na przełomie XIX i XX wieku tu właśnie rozpoczął swą edukację. Część artystyczną przygotowała młodzież z I LO w Sanoku, gdzie również uczęszczał przyszły profesor. Można zapytać — jaki związek ma to z naszą miejscowością. Otóż, jeśli dobrze się zagłębić w genealogię rodziny Krzyżanowskich, okaże się, że ma ona swe korzenie również w Zagórz. Matką prof. Krzyżanowskiego była Maria Dębowska, córka Franciszka i Rozalii z domu Bednarz. Jej ojciec, wraz z żoną i dwiema córkami przybył z Krakowa do Zagórza w latach 70. XIX wieku. Tutaj pracował jako strażnik kolejowy. Starsza córka — Franciszka, wyszła za mąż za wdowca — byłego powstańca 1863 roku, Bolesława Polityńskiego. Młodsza zaś — Maria poślubiła Józefa Krzyżanowskiego. Nie udało się ustalić, czy pochodził on z Krzyżanowskich z Bukowska czy z Zagórza; na podstawie ksiąg parafialnych nie można też stwierdzić, czy rodziny te były ze sobą spokrewnione.

Krzyżanowscy mieli ośmioro dzieci — czworo zmarło w dzieciństwie. Najmłodszy, Julian, urodził się 4 lipca 1892 roku, w Stojącach, koło Sądowej Wiszni, w dawnym województwie lwowskim. W drugiej połowie lat 90. XIX wieku rodzina Krzyżanowskich przeniosła się do Bukowska, gdzie od 1912 roku mieszkał będzie też siostrzeniec Marii Krzyżanowskiej — Bolesław Zygmunt Polityński. W tradycji rodzinnej zachowała się informacja, że Julek z matką odwie-

dział w Zagórz ciotkę — Franciszkę, secundo voto Birbiczową, mieszkającą pod klasztorem. Będąc uczniem sanockiego gimnazjum, bliskie kontakty utrzymywał ze starszym od siebie kuzynem, też gimnazjalistą — Bronisławem Polityńskim. Nie są to jakieś szczególnie ważne wydarzenia, można jednak z całą pewnością stwierdzić, że wartości wyniesione z tych stron zaowocowały później w pracy naukowej wybitnego literaturoznawcy.

Jerzy Tarnawski

Prof. dr Julian Krzyżanowski (1892–1976) — jeden z najwybitniejszych historyków literatury, wieloletni profesor Uniwersytetu Warszawskiego, wykładowca literatury polskiej na Uniwersytecie w Londynie (School of Slavonic Studies) i na Uniwersytecie Columbia w USA, wykładowca literatury słowiańskiej na Uniwersytecie Łotewskim w Rydze, członek rzeczywisty PAU i PAN, długoletni przewodniczący Zarządu Głównego Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza, autor wielu cennych dzieł i publikacji naukowych, historyczno-literackich, monograficznych, rozpraw, artykułów, recenzji i prac edytorskich, wybitny badacz i znawca literatury ludowej i folkloru, znakomity pedagog i wychowawca wielu pokoleń polonistów.

Kancelaria parafialna czynna jest od poniedziałku do piątku, pół godziny przed mszą świętą wieczorną i po mszy świętej.

Parafia Rzymskokatolicka

pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny
ul. Piłsudskiego 137 • 38-540 Zagórz • tel. (13) 462 20 36

Aktualności parafialne

☛ W związku ze zmianą czasu z zimowego na letni od 26 marca Msza Święta wieczorna odprawiana będzie o godz. 18.00.

☛ W piątek 30 marca pierwsza Droga Krzyżowa o 17.30, o 18.00 Msza Święta i druga Droga Krzyżowa o 18.30.

☛ 1 kwietnia — Niedziela Męki Pańskiej, Niedziela Palmowa; w czasie każdej Mszy Świętej poświęcenie palm; Gorzkie Żale o 17.15, wieczorna Msza Święta o godz. 18.00.

☛ 14 kwietnia, wyjątkowo w drugą sobotę miesiąca kolejny dzień dziewięciomiesięcznej Nowenny. Zapraszamy Wszystkich czcicieli Maryi na Mszę Świętą o godz. 18.00, różaniec i czuwanie do 21.00 zakończone Apelem Maryjnym.

☛ 15 kwietnia, w Niedzielę Miłosierdzia Bożego, odpust w Zasławiu, Msza Święta o godz. 15.00.

☛ 23 kwietnia Uroczystość Św. Wojciecha, biskupa i męczennika.

☛ 23 kwietnia Święto Św. Marka Ewangelisty.

Nowy Metropolita warszawski

3 marca 2007 roku arcybiskupem metropolitą warszawskim mianowany został biskup Kazimierz Nycz. Pojawiło się już wiele artykułów o nowym metropolicie, zatem tutaj przywołamy tylko najważniejsze informacje.

Biskup Kazimierz urodził się w 1950 roku, w Starej Wsi koło Oświęcimia, uczęszczał do seminarium duchownego w Krakowie, a święcenia kapłańskie przyjął w 1973 roku. Kontynuował studia — najpierw na Papieskim Wydziale Teologicznym, a następnie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie uzyskał stopień doktora. Wykładał na Papieskiej Akademii Teologicznej, a w 1987 roku został wicerektorem Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie. W 1988 roku Ojciec Święty Jan Paweł II mianował go na stanowisko biskupa pomocniczego w archidiecezji krakowskiej, w od 2004 roku pełnił posługę biskupią w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Jego dewizą biskupią są słowa „Z ludu i dla ludu”. Pełni też funkcje w Konferencji Episkopatu Polski.

Życzymy nowemu Księdzu Metropolicie wielu łask Bożych w tym trudnym i odpowiedzialnym posługiwaniu.

JK

TRIDUUM PASCHALNE

Wielki Czwartek

Uroczysta Msza Święta Wieczery Pańskiej, pamiątka ustanowienia Sakramentu Eucharystii i Sakramentu Kapłaństwa.

Msza Święta o godz. 18.00.

Po Mszy Świętej przeniesienie Pana Jezusa do ciemnicy.

Adoracja: 20.00–21.00 — Chór i Rycerstwo Niepokalanej; 21.00–22.00 — Akcja Katolicka.

Wielki Piątek

Dzień Męki i Śmierci Pana Jezusa na Krzyżu. To jedyny dzień w roku, kiedy nie odprawia się Mszy Świętej, bo w tym dniu Chrystus złożył Krwawą Ofiarę. Wszystkich obowiązuje post ścisły.

Adoracja od godz. 8.00.

Droga Krzyżowa o godz. 9.00.

10.00–13.50 — adorację prowadzą Róże Różańcowe.

14.00–15.00 — adorację prowadzi schola.

Droga Krzyżowa o godz. 17.15.

18.00 — Nabożeństwo Wielkopiątkowe, adoracja Krzyża, Komunia Święta i przeniesienie Najświętszego Sakramentu do Grobu.

20.00 — adorację prowadzi młodzież.

Adoracja do godz. 22.00.

Wielka Sobota

Adoracja Pana Jezusa w Grobie od godz. 8.00.

Poświęcenie pokarmów:

• w kościele parafialnym: 9.00, 10.00, 12.00

• Wielopole w świetlicy: 11.00

• Wielopole w szkole: 11.30

• Zasław w świetlicy: 10.00

• Zasław koło sklepu: 10.15

15.00 — adorację prowadzi Rycerstwo Niepokalanej.

19.00 — Uroczysta Liturgia Wielkiej Soboty, poświęcenie ognia i wody, odnowienie przyrzeczeń Chrztu Świętego.

Wielka Niedziela

Dzień Zmartwychwstania.

Procesja Rezurekcyjna i Msza Święta o godz. 6.00.

Msze Święte: 9.00, 10.30, 12.00.

Nie będzie Mszy Świętej o godz. 18.00.

Poniedziałek Wielkanocny

Msze Święte: 7.30, 9.00, 10.30, 12.00.

Nie będzie Mszy Świętej o godz. 18.00.